

การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองน้อย
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี*
COMMUNITY TOURISM MANAGEMENT KHLONG NOISUB - DISTRICT
MUEANG DISTRICT SURATTHANI PROVINCE

สุชาดา ทิพย์สุข

Suchada Tipsuk

พระครูภาวนาจันทคุณ

Phrakhruphawananachanthakhun

พระอธิการธวัชชัย แสงโสภณ

Phraathikan Thawatchai Saengsophon

พระปลัดภูริวิศิษฐ์ ชูประดิษฐ์

Phrapaladphurivisit Chupradith

พระครูสมุห์ดิฐภูมิ อินทชาติ

Phrakhrusamudiththaphum Inthachat

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์สุราษฎร์ธานี

Mahachulalongkornrajavidyalaya University Surat Thani Buddhist College, Thailand

E-mail: patchlada_@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 2) เพื่อเปรียบเทียบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3) เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในเขตตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 363 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย มีค่าความเชื่อมั่น 0.90 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน ผลการวิจัยพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่างอายุ 36 - 50 ปี ประกอบอาชีพค้าขาย และธุรกิจส่วนตัว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือน 10,001 - 15,000 บาทและมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชนมากกว่า 10 ปี การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองน้อย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการจัดการด้านองค์กรชุมชนด้านการเรียนรู้ และด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม 2) ผลการเปรียบเทียบ

* Received 1 December 2020; Revised 1 January 2021; Accepted 4 January 2021

พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีความคิดเห็นการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอาชีพแตกต่างกัน 3) ข้อเสนอแนะพบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ปัญหาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว การขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีส่วนทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ดียิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการจัดการชุมชนเพื่อสร้างประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลต่อชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการ, การท่องเที่ยวโดยชุมชน, ตำบลคลองน้อย

Abstract

This research article has the following objectives. 1) To study tourism management by the community 2) to compare community tourism management 3) to study problems, recommendations, community - based tourism management The samples used in the research were people in Klong Noi Sub - district Muang District Suratthani Province, totaling 363 people using questionnaires as a research tool. There was a confidence factor of 0.90. The statistics used for data analysis were was percentage mean standard deviation and the analysis of variance statistics. 1) The results showed that the majority of the samples were female. Aged between the ages of 36 - 50 years, working in trade and personal business Have a bachelor's degree monthly income of 10,001 - 15,000 baht and have more than 10 years of living in the community. The management of tourism by community in Tambon Khlong Noi overall is at a high level. In descending order: management organization, community learning, and natural resources and culture. 2) The comparative results showed that people with Age / education level / monthly income and length of stay in the community are different / opinions Community - based tourism management There was not statistically significant difference at 0.05 level, while occupation was different. 3) ecommendations were found that the natural resources and cultural aspects. Tourist behavior problems tourism objectives, lack of consciousness and responsibility for resource conservation contribute to the rapid deterioration of tourist sites. The results of this research will be used as a guideline for improving community - based tourism management. This will bring

about community management in order to create efficiency to be effective for the community sustainably.

Keywords: Community, Community Tourism, Klong Noi Sub – district

บทนำ

การท่องเที่ยวโดยชุมชนเป็นรูปแบบหนึ่ง โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยการสร้างงานกระจายรายได้ในชุมชนและมีการอนุรักษ์ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนนั้น ทั้งนี้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเอง โดยการแลกเปลี่ยน และเรียนรู้ระหว่างคนในชุมชนกับนักท่องเที่ยว และพัฒนาโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง โดยมีการคำนึงถึงผลกระทบต่าง ๆ เช่น เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตค่านิยม เกิดปัญหาสังคม เกิดปัญหาผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น (พจนา สวนศรี, 2546)

ดังนั้นเพื่อการท่องเที่ยวในปัจจุบันได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากภาครัฐและองค์กรต่าง ๆ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในแหล่งทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ท้องถิ่นได้รู้คุณค่า ตระหนักเห็นความสำคัญของทรัพยากรเกิดความรักความห่วงแหนพัฒนาไปสู่การอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรของท้องถิ่น เนื่องจากการท่องเที่ยวก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ประเทศชาติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างรายได้หลักที่สำคัญให้แก่ประเทศ และมีความสอดคล้องกับการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาการเศรษฐกิจ ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ ทั้งภายนอกและภายในประเทศ ที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น (วีระพล ทองมา, 2559) เป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะการเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและผลจากระบบเศรษฐกิจ ทำให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวของคนไทยเปลี่ยนเป็นเน้นเที่ยวระยะใกล้มากขึ้น ทำให้ปัจจุบันนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวไทยส่วนใหญ่เดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองโดยอาศัยข้อมูลจากการสื่อสารทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คำบอกเล่าของผู้คนรวมทั้งการประชาสัมพันธ์ทางต่าง ๆ และนักท่องเที่ยวที่เป็นชาวต่างชาติมีทั้งเดินทางท่องเที่ยวด้วยตนเองและใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวที่เป็นโปรแกรมสำเร็จรูปชุมชนท้องถิ่นหลายแห่งเป็นสถานที่โดยมีความหลากหลาย มีคุณค่าทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตประเพณี สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวแหล่งศึกษาแหล่งเรียนรู้กิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดความร่วมมือหลายฝ่าย ทั้งระหว่างองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนท้องถิ่น เหตุนี้การท่องเที่ยวชุมชน เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะเป็นชุมชนพื้นฐานที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวของพื้นที่

การท่องเที่ยวชุมชนยังมีส่วนช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจของท้องถิ่นด้วยการสร้างงานและการกระจายรายได้ขณะเดียวกันก็ช่วยอนุรักษ์วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตน (พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์, 2557) การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมหลายอย่างเกี่ยวข้องกับคนหลายส่วนการเปิดชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวก็เปรียบเสมือนการเปิดตัวสู่สาธารณะให้คนภายนอกรู้จักชุมชนมากขึ้น กำหนดการท่องเที่ยวให้เป็นไปในแนวทางที่ชุมชนต้องการตลอดจนรู้เท่าทันสถานการณ์และมองประโยชน์ของชุมชนเป็นหลักการท่องเที่ยวก็จะสร้างประโยชน์ให้กับชุมชนในแนวทางที่เหมาะสม กล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาและการสร้างรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งนำไปสู่ความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมต่อไป (ประกาศคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรื่อง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559, 2554)

ตำบลคลองน้อย แรกเริ่มเดิมมีชื่อว่า ตำบลปาลาเหล้า โดยการตั้งชื่อตามเจ้าที่คือ พ่อตาเหล้า แม่ยายเศรษฐีสร้อย โดยเอาชื่อของตามาตั้งคือ พ่อตาเหล้า มาตั้งเป็นชื่อตำบลปาลาเหล้าเพราะสภาพในตอนนั้นเป็นป่ามากตำบลปาลาเหล้า **“คลองน้อย”** ชุมชนที่ได้รับการขนานนามว่า ดินแดนคลองร้อยสาย แหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนที่อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี 9 กิโลเมตร สามารถเดินทางมาได้ทั้งทางรถและทางเรือ เป็นหนึ่งในชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของ 5 โปรแกรมการท่องเที่ยวในโครงการที่มีจุดเด่นอยู่ที่การท่องเที่ยวภูมิปัญญาท้องถิ่นกับวิถีชีวิตของชาวบ้านริมคลองที่สามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปีรูปแบบการบริหารจัดการของชุมชนคลองน้อย มีการดำเนินการในลักษณะกลุ่มมีคณะกรรมการที่มาจากคนในชุมชนช่วยกันดูแลบริหารจัดการระเบียบทรัพยากรและบุคลากรภายใต้ กฎ กติกา ที่ร่วมกันกำหนดทุกโปรแกรมการท่องเที่ยวในชุมชน มีการดูแลเรื่องทรัพยากรธรรมชาติ การจัดการขยะ และรักษาระบบนิเวศ เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ได้ด้วยตัวเองอย่างยั่งยืนนอกจากพักค้างคืนโฮมสเตย์ ต่อมามีบรรยากาศบ้านริมคลองแล้วยังมีกิจกรรมยามค่ำคืนเช่น นั่งเรือออกไปดูหิ่งห้อยหรือไปดูชาวบ้านตกกุ้ง ซึ่งกิจกรรมตกกุ้งนี้ ต้องบอกล่วงหน้าเพราะแต่ละคืนพื้นที่ตกกุ้งจะแทบไม่ซ้ำกัน ขึ้นอยู่กับชาวบ้านว่าจะล่องไปตามคลองสายไหน โดยนักท่องเที่ยวจะได้นั่งไปกับเรือและได้ลองตกกุ้งด้วย บางครั้งก็สามารถดูการตกกุ้งจากหลังบ้านโฮมสเตย์ได้เลยนอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมอื่น ๆ เช่น การล่องเรือชมป่าชายเลน ป่าอนุรักษ์ และวิถีชีวิตชุมชน ถ่ายรูปกับแนวไม้โกงกางต้นจาก แวะนมัสการหลวงพ่อข้าวสุก ชมต้นไทรเก็บกระดูกต้นไทร ยืนต้นอายุกว่า 200 ปี ศูนย์รวมจิตใจชาวคลองน้อยที่เดิมใช้เป็นที่พักของบรรพบุรุษ ชมอุโมงค์เรือภูมิปัญญาการต่อเรือไม้ รวมถึงยังเลือกซื้อของที่ระลึกและของฝากได้ด้วยและเพราะความที่ชาวบ้านตำบลคลองน้อย มีทั้งคนพื้นเพดั้งเดิมและคนที่อพยพถิ่นฐานมาจากจังหวัดอื่น ๆ ที่นำเอาประเพณีดั้งเดิมมาด้วย ทำให้พื้นที่แถบนี้มีประเพณีที่หลากหลายทั้งของภาคกลางและภาคใต้ที่น่าสนใจ นอกจากนี้จะได้เต็มอิ่มกับธรรมชาติ ยังเป็นการเสริมสร้างรายได้และกำลังใจในการรักษามรดกทางวัฒนธรรมให้กับคนในชุมชนได้อีกด้วย ด้วยเหตุที่ชุมชนคลองน้อยเป็นชุมชนสองฝั่งคลองแบบ

ดั้งเดิมที่ถึงแม้จะอยู่ห่างจากตัวเมืองไม่มากนักแต่ก็ยังคงความคลาสสิกไม่เปลี่ยนแปลงในเวลากลางคืนจะมีหิ่งห้อยบินเปล่งแสงแวบแวมตัดกับความมืดได้อย่างสวยงาม ในเมืองหาดูไม่ได้แล้วคนในชุมชนมักปลูกพืชหลายชนิด มีทั้งพืชหลัก พืชรอง พืชที่ทำรายได้ รวมทั้งชุมชนคลองน้อย ความพิเศษของชุมชนเป็นชุมชนที่ใช้ชีวิตริมสองฝั่งคลองแบบดั้งเดิม ถึงแม้จะอยู่ไม่ไกลจากในเมืองมากนัก คนภายนอกชุมชนเรียกคนย่านนี้ว่า “คนในบาง” ซึ่งชาวชุมชนก็ยอมรับสรรพนามดังกล่าว และบอกตัวตนว่า “เราเป็นคนในบาง” มีวิถีเหมือนพี่น้อง มีการล่องเรือชมวิถีชีวิตของชาวคลองน้อย ชมวิถีชีวิตริมสองฝั่งคลอง เป็นการเรียนรู้และสัมผัสธรรมชาติ เรียนรู้การทำประมงพื้นบ้านในลำคลองเขตอนุรักษ์ปลาเสือพ่นน้ำ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมและให้อาหารปลาเสือพ่นน้ำให้ความเพลิดเพลินอีกรูปแบบหนึ่ง ในตำบลได้มีการจัดตั้งกลุ่มผ้าบาติกเพื่อเป็นรายได้เสริมให้แก่ครอบครัวของสมาชิกเมื่อยามว่างจากการทำสวน ปัจจุบันทางกลุ่มมีความเข้มแข็งสามารถสร้างรายได้จะให้นักท่องเที่ยวลงมือปฏิบัติทำผ้าบาติกด้วยตนเอง อยู่ต่อเรือช่างบ เป็นช่างต่อเรือฝีมือเอกที่มีชื่อเสียงระดับตำบล และระดับจังหวัด โดยได้สืบทอดอาชีพนี้มามากกว่า 3ชั่วอายุคน และจะสืบทอดให้ลูกหลานต่อไป และอีกหลายขั้นตอน ซึ่งมีความน่าสนใจในการศึกษาหาความรู้ภูมิปัญญาของชาวคลองน้อยสวนผลไม้ นานาพันธุ์สวนกระท้อน ชมชิมผลไม้หวาน เช่น มังคุด มะพร้าว ชมพุ ฝรั่ง มะละกอ และชมกระท้อนหวานที่เลื่องชื่อ มีการสาธิตการฝึกลิงเพื่อการเกษตร การฝึกลิงเพื่อช่วยเก็บมะพร้าว เป็นภูมิปัญญาที่ควรถ่ายทอดรักษาและพัฒนาให้มีมูลค่าซึ่งเป็นปฏิสัมพันธ์ที่นำมาให้ศรัทธาระหว่างผู้ฝึก ผู้ใช้ ผู้ว่าจ้าง มิใช่การเลี้ยงแบบใช้แรงงานทรมานสัตว์ขาดความเมตตา กรุณาและยังมีบ้านจาก ซึ่งได้รวบรวมประโยชน์ของต้นจากให้เป็นรูปธรรม โดยต้นจากมีประโยชน์หลายประการ ใบสามารถนำมาห่อขนมจาก มุงหลังคา พาชนะตักน้ำ ทำมวนยาสูบ ลูกจากสามารถรับประทานสด ทำขนม กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว ซึ่งเป็นเศษวัสดุที่เหลือใช้จากมะพร้าว สามารถนำมาประดิษฐ์เป็นงานศิลปะโรงปอกระพร้าว ตำบลคลองน้อยเป็นแหล่งปลูกมะพร้าวที่ดีที่สุดของชุมชนในบาง มะพร้าวมีความผูกพันกับคนในบางเป็นอย่างยิ่ง (ล่องเรือชมชนคลองน้อยชมวิถีคลองร้อยสาย, 2560) ดังนั้น คณะผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดการความร่วมมือของประชาชนต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน รวมทั้งศึกษาปัจจัยสำคัญที่สามารถดึงดูดผู้คนต่างถิ่นและชาวต่างชาติให้ได้มาท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลคลองน้อยตลอดถึงข้อเสนอแนะสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำเสนอแนะเพื่อไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชุมชนพื้นที่ตำบลคลองน้อยอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่เกิดคุณค่าประโยชน์แก่วิถีชีวิต ชุมชน และสังคมประเทศชาติอย่างยั่งยืนสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล
3. เพื่อศึกษาปัญหาข้อเสนอแนะการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจดำเนินการตามกระบวนการศึกษาเชิงปริมาณ โดยจำแนกรายละเอียดของแต่ละวิธีดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ตัวแปรตาม ได้แก่ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ ทั้งนี้ มีแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับหลักการท่องเที่ยวโดยชุมชนและทฤษฎีการจัดการที่นำมาประกอบการศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 3,867 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเชิงปริมาณ คือ ตัวแทนของประชาชน 5 หมู่บ้าน ในเขตตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ใช้วิธีการสุ่มแบบง่ายจนครบตามจำนวนที่ต้องการตามสัดส่วนประชากร ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90 โดยการศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ และผลงานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของประชาชน ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนและส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เตรียมความพร้อมในการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม และการวิเคราะห์ระเบียบวิธีศึกษาด้านเทคนิค การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านเนื้อหา การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นการรวบรวมขั้นแรกเพื่อนำมาประกอบการศึกษาในการกำหนดแนวคิด ประเด็นและตัวแปรที่ศึกษา รวมทั้งนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา เพื่อใช้อธิบายลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล ด้วยสถิติค่าร้อยละ และแจกแจงความถี่ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยวัตถุประสงค์ 2.1) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ด้านการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ใช้สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าทั้งหมด 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียว 2.2) การเปรียบเทียบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแตกต่างด้วย t - test และใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ภาพรวมรายด้าน

การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	3.74	0.28	มาก
2) ด้านองค์กรชุมชน	4.08	0.13	มาก
3) ด้านการจัดการ	4.11	0.23	มาก
4) ด้านการเรียนรู้	4.00	0.05	มาก
โดยรวม	3.98	0.17	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อยอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74 - \bar{X} = 4.11$) โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการจัดการ ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมา คือ ด้านองค์กรชุมชน ($\bar{X} = 4.08$) ด้านการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.00$) และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ผลการศึกษาปัจจัยที่มีจัดการของประชาชนต่อการท่องเที่ยวโดยชุมชน จำนวน 4 ด้าน กับปัจจัยส่วนบุคคล โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ความแตกต่างด้วย t - test สำหรับปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของการเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชน	เพศ	ชาย		หญิง		t	P - value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม		3.71	0.28	3.75	0.28	1.186	0.237
ด้านองค์กรชุมชน		4.07	0.14	4.08	0.13	0.626	0.532
ด้านการจัดการ		4.07	0.20	4.12	0.24	1.869	0.063
ด้านการเรียนรู้		3.20	0.08	3.20	0.01	0.808	0.421
รวม		3.76	0.18	3.79	0.17	1.122	0.313

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศพบว่า ทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการ และด้านการเรียนรู้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างประชาชนตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี ที่มีอาชีพแตกต่างกันกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ดังตารางที่ 3

อาชีพ รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว รับจ้าง/ พนักงาน บริษัท เกษตรกร F Sig										
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ด้านการทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม	3.82	0.30	3.71	0.17	3.74	0.27	3.00	0.14	3.158	0.02
ด้านองค์กรชุมชน	4.09	0.14	4.08	0.14	4.10	0.14	4.03	0.12	2.338	0.07
ด้านการจัดการ	4.03	0.14	4.13	0.25	4.17	0.27	4.04	0.15	6.934	0.00*
ด้านการเรียนรู้	3.20	0.00	3.20	0.00	3.21	0.09	3.20	0.00	1.820	0.14
รวม	3.79	0.15	3.78	0.14	3.81	0.19	3.57	0.10	3.56	0.06

จากตารางที่ 3 พบว่า ประชาชนตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน (Sig = 0.06) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประชาชนด้านการจัดการ (Sig = 0.00) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม (Sig = 0.02) ด้านองค์กรชุมชน (Sig = 0.07) ด้านการเรียนรู้

(Sig = 0.14) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้น ผลการศึกษานี้ไม่ยอมรับสมมติฐานของการศึกษาที่ว่าประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี แตกต่างกัน เหตุนี้จึงทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธีการของ LSD ในการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการจำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์เปรียบเทียบของประชาชนกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการ เป็นรายคู่โดยวิธีการ LSD จำแนกตามอาชีพ

ด้านการจัดการ	$\bar{X}$	รับราชการ/ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	รับจ้าง/ พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	4.03				
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	4.13	0.010*			
รับจ้าง/พนักงานบริษัท	4.17	0.014	0.040		
เกษตรกร	4.04	0.010	0.090	0.130*	

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 2 คู่ คือ

ประชาชนที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจกับประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/พนักงานบริษัทกับประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประชาชนที่มีอาชีพรับจ้าง/พนักงานบริษัทจะมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการมากกว่ากลุ่มอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ปัญหาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยววัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว, การขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่ออนุรักษทรัพยากรมีส่วนทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว เช่น ความสะอาด การทิ้งขยะ ผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ดียิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการจัดการชุมชนเพื่อสร้างประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลต่อชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี” ประเด็นสำคัญที่คณะผู้ศึกษาได้นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการ ผลลัพธ์จากการศึกษา พบว่า ชุมชนมีกฎ - กติกาในการจัดการสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว

ชุมชนมีป้ายบอกทางเข้าถึงที่ชัดเจน ทั้งนี้ การท่องเที่ยวโดยชุมชนคล่องน้อย มีความเป็นระเบียบ ชุมชนเคารพในกฎระเบียบของชุมชนเป็นอย่างมาก อีกทั้งมีกลุ่มป้องกันภัยหมู่บ้านรักษาป้องกันภัย ในหมู่บ้าน และที่สำคัญชาวบ้านในชุมชนยังรักษามรดกภูมิปัญญาท้องถิ่นใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมอย่างรู้คุณค่า มีระบบการจัดการการท่องเที่ยวที่ดีโดยให้ผู้เกี่ยวข้องรับผิดชอบในงานของตนเต็มความสามารถโดยไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว โดยการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการจัดการอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วิไลลักษณ์ กิตติบุตร ทำการศึกษาเรื่องการวิจัยและพัฒนาระบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน: เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างเป็นระบบ: น้ำพริกตาแดงจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า แหล่งท่องเที่ยวของชุมชนไทลื้อ มีศักยภาพ มีสิ่งดึงดูดใจ ทั้งธรรมชาติ ภูมิอากาศ สถานที่ประวัติศาสตร์โบราณวัตถุ สถานที่ศักดิ์สิทธิ์ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี มีสิ่งอำนวยความสะดวกและมีป้ายบอกทางเข้าการเข้าถึงได้สะดวกผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชนและสมาชิกชุมชนต่างมีจิตสำนึกร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันมีการร่วมมือกันในกิจกรรมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีการวางแผนปฏิบัติงาน มีการวิเคราะห์ ควบคุม แก้ไขปัญหา (วิไลลักษณ์ กิตติบุตร, 2549)

ด้านองค์กรชุมชน ผลลัพธ์จากการศึกษา พบว่า ชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของและเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา แสดงให้เห็นว่าการร่วมมือกันในชุมชนคล่องน้อยมีการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว มีผู้มีความรู้และทักษะในเรื่องต่าง ๆ หลากหลายจะเห็นได้ว่าส่วนสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนดำเนินงานได้ต้องเกิดจากการร่วมมือกันของชาวบ้านในชุมชน การรวมตัวกันของชาวบ้านภายใต้แนวคิดและอุดมการณ์เดียวกันทำให้เกิดกลุ่มการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านองค์กรชุมชนอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นิรมล พงศ์สถาพร ทำการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ การท่องเที่ยว: กรณีศึกษาแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมเป็นไปในลักษณะของกลุ่มกิจกรรมที่เกิดขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาหมู่บ้านโป่งมะนาวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยที่กลุ่มกิจกรรมมีลักษณะทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ กลุ่มกิจกรรมที่เป็นทางการและมีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวการมีส่วนร่วมของชุมชนยังสามารถที่จะทำงานต่อไปได้ ด้วยการแบ่งแยกหน้าที่ตามความถนัดและตามข้อตกลงร่วมกันของกรรมการ ในชมรมอนุรักษ์แหล่งโบราณคดี และทรัพยากรธรรมชาติ (นิรมล พงศ์สถาพร, 2551)

ด้านการเรียนรู้ ผลลัพธ์จากการศึกษา พบว่า ชุมชนมีกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถสร้างการเรียนรู้ และความเข้าใจในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่แตกต่างของชุมชนได้ ดังนั้นชุมชนคล่องน้อยมีการสร้างความรู้ให้ผู้นำเฒ่าหรือผู้นำท่องเที่ยวอยู่ทุกครั้ง เพราะชุมชนคล่องน้อยเป็นชุมชนที่มีวัฒนธรรมผู้นำเฒ่าหรือผู้นำท่องเที่ยวมาสนใจแล้วมาศึกษาข้อมูลถึงความเป็นมาของชุมชน โดยการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ด้านการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ เอกลักษณ์ ทองสเนียน ทำการศึกษาเรื่องการศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาน้ำตาลเก่าโจน ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ผลการศึกษา พบว่า ด้านกิจกรรมและด้านองค์กรมีชุมชนเป็นผู้จัดการท่องเที่ยวชุมชนมีความความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนมีส่วนร่วมการพัฒนาพื้นที่และด้านการรับผลประโยชน์สำหรับแนวทางการมีส่วนร่วมที่ชุมชนต้องการ คือ การมีส่วนร่วมในการวางแผนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการมีส่วนร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ มากขึ้น (เอกลักษณ์ ทองสเมียน, 2550)

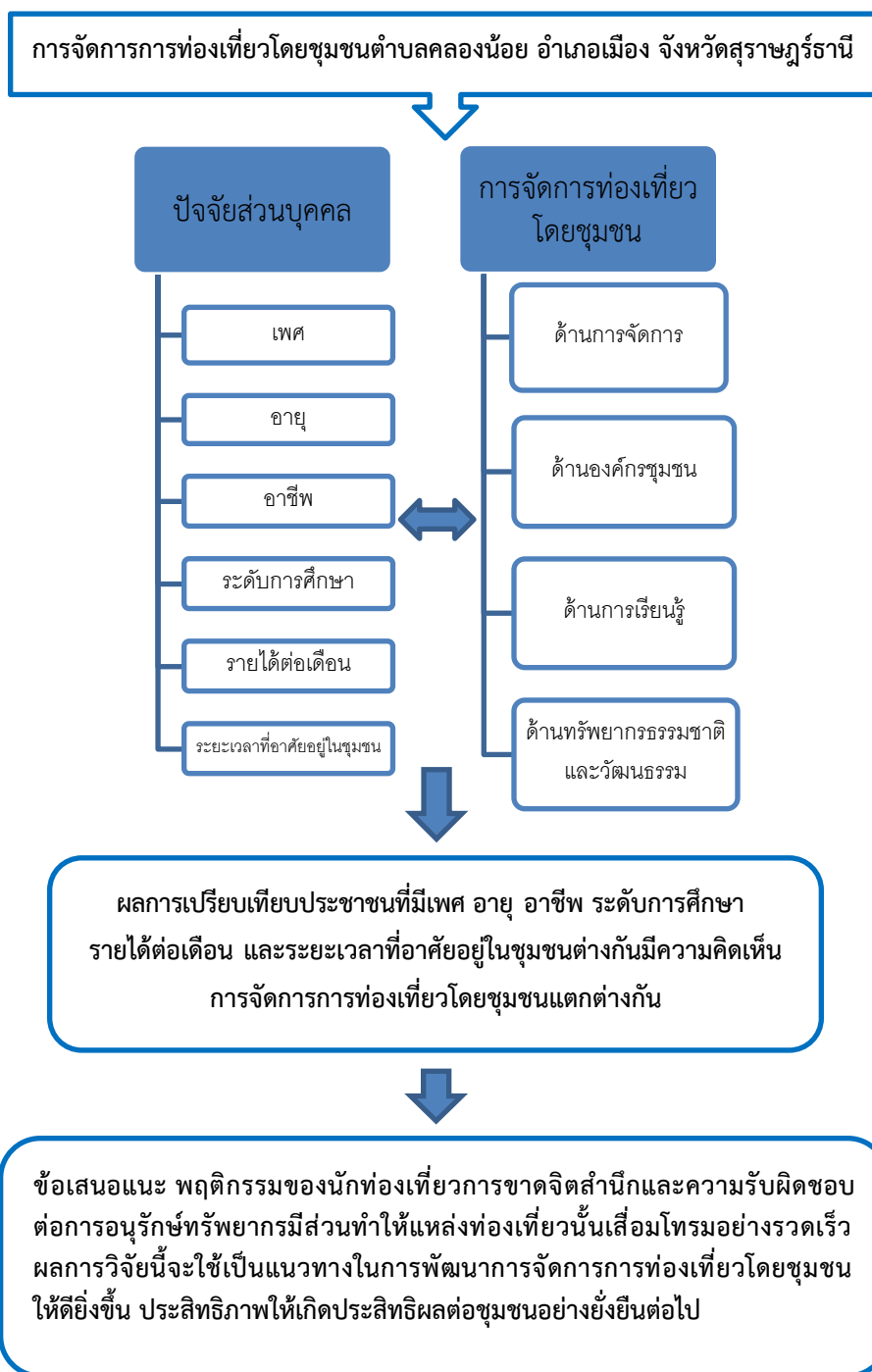
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ผลลัพธ์จากการศึกษา พบว่า ชุมชนจัดสรรสิ่งที่มีอยู่ในชุมชนในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติเพื่อก่อให้เกิดการใช้ประโยชน์สูงสุดโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่และสามารถทดแทนสิ่งที่หายได้ด้วยอย่างสมบูรณ์ วัฒนธรรมในชุมชนมีวัฒนธรรมเก่าแก่มีการดำเนินชีวิตตามแบบวัฒนธรรมของตนโดยคำนึงถึงศีลธรรมอันดีงาม จึงเห็นได้ว่าการคงอยู่ของวิถีชีวิตชุมชนมีฐานทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนให้คงอยู่ตลอดไป ถือว่าเป็นจุดเด่นที่สำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวหรือผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ในวัฒนธรรมและเข้ามาสัมผัสในทรัพยากรธรรมชาติที่สมบูรณ์ด้วย การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของสายชล พุกขพันธ์ ทำการศึกษาเรื่องการพัฒนาแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาบ้านป่าข้าวหลาม ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษา พบว่า การท่องเที่ยวมีความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้กลุ่มชาติพันธุ์ความสวยงามของ ลำน้ำแม่แตงและการล่องแพตามแก่งหินต่าง ๆ ที่มีความตื่นเต้นและสนุกสนานและเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจจากนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ความเจียมสงบของหมู่บ้านการคงอยู่ของวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมและความมีไมตรีจิตของชาวบ้านการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวัฒนธรรมประเพณีบางอย่าง เช่น การแต่งกาย การสร้างบ้านเรือนที่ทันสมัยและสิ่งอำนวยความสะดวก (สายชล พุกขพันธ์, 2550)

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนและระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคิดเห็นการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอาชีพแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากการท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้และสร้างอาชีพให้กับประชาชนในชุมชนได้ ทำให้มีความคิดเห็นด้านอาชีพแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของนิรมล พงศ์สถาพร (นิรมล พงศ์สถาพร, 2551) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยพื้นฐานที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ อาชีพ ด้วยการแบ่งแยกหน้าที่ ตามความถนัดและตามข้อตกลงร่วมกันของกรรมการในชมรมอนุรักษ์แหล่งโบราณคดีและทรัพยากรธรรมชาติ

3. ข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ปัญหาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว การขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีส่วนทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว เช่น ความสะอาด การทิ้งขยะ ผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ดียิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการจัดการชุมชนเพื่อสร้างประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลต่อชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวขาดความรู้ความเข้าใจในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดุชนี ขาวนา และคณะ ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ชุมชนบนผาตากด้าบลสบึง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาจากการขาดความรู้และความเข้าใจเรื่องการท่องเที่ยวที่ถูกต้อง ตลอดจนขาดทักษะในการจัดการและมีเจตคติในเชิงลบต่อการท่องเที่ยวที่ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการ ผลกระทบที่เกิดขึ้น ชุมชนเป็นผู้ถูกกระทำจากนักท่องเที่ยวที่มองชุมชนเป็นของแปลก ขยะมูลฝอยที่นักท่องเที่ยวนำมาเข้ามาหรือจากหน่วยงานบางหน่วยที่เข้ามาเพื่อหวังผลงานเพียงน้อยนิด (ดุชนี ขาวนา และคณะ, 2550)

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 แสดงองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตำบลคลองน้อยอำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือด้านการจัดการ รองลงมา คือด้านองค์กรชุมชน ด้านการเรียนรู้และค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของประชาชนกับการจัดการ การท่องเที่ยวโดยชุมชนตำบลคลองน้อย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามเพศ พบว่าทั้ง 4 ด้านโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ด้านองค์กรชุมชน ด้านการจัดการและด้าน的学习 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อเสนอแนะ พบว่า ด้านทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม ปัญหาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว/วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว การขาดจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรมีส่วนทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ผลการวิจัยนี้จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ดียิ่งขึ้น อันจะนำมาซึ่งการจัดการชุมชนเพื่อสร้างประสิทธิภาพให้เกิดประสิทธิผลต่อชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ดุชนิ ขาวนา และคณะ. (2550). รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ชุมชนบ้านผาแตกตำบลสบปิง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. ใน รายงานวิจัย. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัยภาคเหนือ.
- นิรมล พงศ์สถาพร. (2551). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาแหล่งโบราณคดีบ้านโป่งมะนาว ตำบลห้วยขุนราม อำเภอพัฒนานิคม จังหวัดลพบุรี. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประกาศคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ เรื่อง แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2555 - 2559. (2554). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 128 ตอนพิเศษ 67 (17 มิถุนายน 2554).
- พจนา สวนศรี. (2546). เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 8 - 15 การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิมพ์ลภัส พงศกรรังศิลป์. (2557). การจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบ้านโคกไคร จังหวัดพังงา. วารสารวิชาการ Veridian E - Journal, 7(3), 650-665.
- ล่องเรือชุมชนคลองน้อยชมวิถีคลองร้อยสาย. (2560). เรียกใช้เมื่อ 16 มกราคม 2563 จากท่องเที่ยวชุมชนคลองน้อย: <https://www.komchadluek.net/news/lifestyle/>

- วิไลลักษณ์ กิตติบุตร. (2549). การวิจัยและพัฒนาระบบการจัดการเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน: เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนอย่างเป็นระบบ: น้ำพริกตาแดงจังหวัดเชียงใหม่. ใน รายงานวิจัย. สำนักงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วีระพล ทองมา. (2559). การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community Based Tourism: CBT) สำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในเขตที่ดินป่าไม้. เรียกใช้เมื่อ 24 สิงหาคม 2563 จาก www.dnp.go.th/fca16/file/i49xy4ghqzsh3j1.doc.
- สายชล พุกขนันท์. (2550). การพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยชุมชนมีส่วนร่วม กรณีศึกษาบ้าน ป่าข้าวหลาม ตำบลกุดช้าง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่.
- เอกลักษณ์ ทองสเมียน. (2550). การศึกษากระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาน้ำตกเก้าโจน ตำบลสวนผึ้ง อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.